

Dosarul nr. 3r-7/22
2-20013860-01-3r-05012022
Prima instanță: Judecătoria Comrat (jud. V. F. Hrapacov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. G. P. Colev, A. I. Curdov, Ș.T. Starciuc)

DECIZIE

23 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către avocata Mihailiciuc Ana, în interesele lui Cedîrean Dmitri,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată “KIRSĂU-AGRO” împotriva Primarului s. Dezghingea, inginerului cadastral al Primăriei s. Dezghingea, terți Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS”, Sîrbu Afanasi, Lopușnean Vasili, Chirioglo Maria ș.a. cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva încheierii din 8 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respinsă cererea lui Cedîrean Dmitri privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărîrii din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central

c o n s t a t ă:

La 31 ianuarie 2020, reclamanta Societatea cu Răspundere Limitată “KIRSĂU-AGRO” s-a adresat la judecătoria Comrat sediul Central cu acțiune în contencios administrativ împotriva Primarului s. Dezghingea, inginerului cadastral al Primăriei s. Dezghingea (f.d. 1-7, vol. I).

Pe 1 iunie 2020, reclamanta și-a concretizat cerințele (f.d. 177-179, vol. I).

Ca persoane terțe pe cauză au fost antrenate în proces: Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS”, Sîrbu Afanasi, Lopușnean Vasili, Chirioglo Maria, Uzun Vasile, Deli Olga, Terzi Elena, Chirioglo Ecaterina, Chiciuc Uoana, Lopușnean Ana, Cedîrean Dmitri, Chirioglo Nicolai, Gradinar Elena, Diligur Angela, Diligur Valerii, Dușcova Olga, Chiciuc Olga, Sîrbu Ecaterina, Terzi Ecaterina, Tomacu Irina, Ciolac Alexandra.

Pe 6 aprilie 2021, Judecătoria Comrat, sediul Central a emis o hotărîre prin care a admis acțiunea de contencios administrativ a Societății cu Răspundere Limitată “KIRSĂU-AGRO” împotriva Primarului s. Dezghingea, specialistul pentru organizarea agrară a terenului din cadrul Primăriei s. Dezghingea și a recunoscut drept ilegale acțiunile persoanelor împuternicite din cadrul Primăriei s. Dezghingea privitoare la

înregistrarea contractelor de arendă între Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS” și proprietarii terenurilor agricole.

A obligat persoanele împuternicite din cadrul Primăriei s. Dezghingea să înregistreze în Registrul contractelor de arendă din cadrul Primăriei s. Dezghingea contractele de arendă încheiate între Societatea cu Răspundere Limitată “KIRSĂU-AGRO” și unii proprietari de terenuri și a încasat de la Primarul s. Dezghingea în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată “KIRSĂU-AGRO” 6000 (șase mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată, suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice (f.d. 228-231, vol. I; f.d. 9-19, col. II).

La data de 22 aprilie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat sediul Central 6 aprilie 2021.

Pe 4 mai 2021, a declarat apel și primarul s. Dezghingea, iar pe 5 mai 2021 au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat 6 aprilie 2021 terții Lopusnean Vasili, Chirioglo Maria, Uzun Vasile, Deli Olga, Terzi Elena, Chirioglo Ecaterina, Chiciuc Ioana, Lopusnean Ana, Cedîrean Dmitri, Chirioglo Nicolai, Terzi Ecaterina, Ciolac Alexandra.

Prin încheierea din 7 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, au fost declarate inadmisibile cererile de apel ale primarului s. Dezghingea și terților Lopusnean Vasili, Chirioglo Maria, Uzun Vasile, Deli Olga, Terzi Elena, Chirioglo Ecaterina, Chiciuc Ioana, Lopusnean Ana, Cedîrean Dmitri, Chirioglo Nicolai, Terzi Ecaterina, Ciolac Alexandra.

Pe 23 septembrie 2021, apelantul Cedîrean Dmitri a depus la Curtea de Apel Comrat cerere de repunere în termen de declarare a apelului motivat împotriva hotărârii din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Prin încheierea din 8 noiembrie 2021, Curtea de Apel Comrat a respins cererea lui Cedîrean Dmitri de repunere în termenul de declarare a apelului motivat împotriva hotărârii din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 16 decembrie 2021, avocata Mihaliciuc Ana a depus, în interesele lui Cedîrean Dmitri, cerere de recurs împotriva încheierii din 18 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, sediul Central, solicitînd casarea încheierii și emiterea unei încheieri noi, prin care recurentul să fie repus în termenul de prezentare a motivării apelului.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că acesta nu a recepționat hotărîrea instanței de fond la data de 13 iulie 2021, contrar constatărilor instanței de apel, că în această perioadă a lipsit din Republica Moldova, iar semnătura de pe avizele poștale nu-i aparține.

Indică că la 1 iunie 2021 a plecat în Irlanda la muncă și a intrat pe teritoriul Republicii Moldova pe 21 iulie 2021 în legătură cu decesul mamei sale, unde a rămas pentru aproximativ o săptămînă.

Din aceste considerente, opinează privind caracterul eronat al concluziei instanței privitoare la expirarea termenului pentru prezentarea apelului motivat la data de 12 august 2021.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 8 noiembrie 2021, expediată recurentului, prin intermediul oficiului poștal și recepționată de acesta la 1 decembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS80005689702AS (f.d. 224, vol. II).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus la 16 decembrie 2021 este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată "KIRSĂU-AGRO" împotriva Primarului s. Dezghingea, specialistul pentru organizarea agrară a terenului din cadrul Primăriei s. Dezghingea și au fost recunoscute drept ilegale acțiunile persoanelor împuternicite din cadrul Primăriei s. Dezghingea privitoare la înregistrarea contractelor de arendă între Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS” și proprietarii terenurilor agricole.

S-au obligat persoanele împuternicite din cadrul Primăriei s. Dezghingea să înregistreze în Registrul contractelor de arendă din cadrul Primăriei s. Dezghingea contractele de arendă încheiate între Societatea cu Răspundere Limitată "KIRSĂU-AGRO" și unii proprietari de terenuri și a încasat de la Primarul s. Dezghingea în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată "KIRSĂU-AGRO" 6000 (șase mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată, suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice (f.d. 228-231, vol. I; f.d. 9-19, col. II).

La data de 22 aprilie 2021, Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS” a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 6 aprilie 2021.

Pe 4 mai 2021, a declarat apel și primarul s. Dezghingea, iar pe 5 mai 2021 au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Comrat, sediul Central din 6 aprilie 2021 terții Lopușnean Vasili, Chirioglo Maria, Uzun Vasile, Deli Olga, Terzi Elena, Chirioglo Ecaterina, Chiciuc Ioana, Lopușnean Ana, Cedîrean Dmitri, Chirioglo Nicolai, Terzi Ecaterina, Ciolac Alexandra.

Prin încheierea din 7 septembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, au fost declarate inadmisibile cererile de apel ale primarului s. Dezghingea și terților Lopușnean Vasili, Chirioglo Maria, Uzun Vasile, Deli Olga, Terzi Elena, Chirioglo Ecaterina, Chiciuc Ioana, Lopușnean Ana, Cedîrean Dmitri, Chirioglo Nicolai, Terzi Ecaterina, Ciolac Alexandra.

Pe 23 septembrie 2021, apelantul Cedîrean Dmitri a depus la Curtea de Apel Comrat cerere de repunere în termen de declarare a apelului motivat împotriva hotărârii din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Prin încheierea din 8 noiembrie 2021, Curtea de Apel Comrat a respins cererea lui Cedîrean Dmitri.

Totodată, s-a stabilit că pentru a dispune astfel, instanța de apel a constatat că recurentul a recepționat copia hotărârii motivate din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Central pe data de 13 iulie 2021 (f.d. 56, vol. II), astfel încît termenul de depunere a apelului motivat a expirat pe 12 august 2021.

Însă, cererea de apel motivată așa și nu a fost depusă de apelant.

Instanța de apel a reținut ca fiind neplauzibile argumentele apelantului referitoare la aflarea sa peste hotarele țării, date fiind declarațiile sale din conținutul cererii de repunere în termen, prin care se confirma faptul că în perioada 13 iulie 2021 – 12 august 2021 Cedîrean Dmitri a intrat în Republica Moldova și s-a aflat aici o anumită perioadă de timp.

Pentru aceste considerente, apelul a stabilit lipsa temeiurilor de repunere în termenul de prezentare a apelului motivat.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin.(2).

Conform art. 232 alin.(2) Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Actele cauzei denotă că dispozitivul hotărîrii primei instanțe a fost pronunțat la data de 6 aprilie 2021 (f.d. 228, vol. I), iar hotărîrea integrală pe 7 mai 2021 (f.d. 9, vol. II), fiind expediată participanților la proces pe 7 iulie 2021 (f.d. 28-29, vol. II).

Actele dosarului denotă faptul că hotărîrea integrală a fost notificată la adresa de domiciliu a recurentului – s. Dezghingea, str. Maresieva 12- pe data de 13 iulie 2021 (f.d. 56, vol. II).

Astfel, instanței de recurs îi revine obligația de a face claritate în privința acestei notificări, dat fiind faptul că recurentul invocă faptul nerecepționării hotărîrii.

În conformitate cu art. 103, lit. a) și b) din Codul administrativ dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat:

- a) în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo;
- b) în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo;

Astfel, la caz, se atestă că factorul poștal s-a deplasat la adresa indicată în trimiterea poștală pentru înmânare, adresă care corespunde cu cea indicată inclusiv în cererea de recurs depusă de recurent (f.d. 231, vol. II). Cine anume este persoana care a recepționat hotărîrea motivată a instanței de fond și toată corespondența la domiciliul recurentului, în perioada în care acesta pretinde că era plecat, recurentul nu indică, însă cert este că această persoană nu avea dreptul sau posibilitatea să semneze decît dacă locuia permanent la domiciliul recurentului.

Pentru aceste considerente și avînd în vedere prevederile legale citate supra, trimiterile poștale expediate recurentului Cedîrean Dmitri se consideră notificate acestuia la data sau datele indicate în avizele poștale de recepție, persoana care a recepționat corespondența în locul recurentului, la domiciliul acestuia, avînd obligația legală de a comunica recurentului trimiterile poștale recepționate pentru acesta.

Astfel, termenul de depunere a apelului motivat a început să curgă la data de 14 iulie 2021, ziua imediat următoare datei notificării hotărîrii integrale a instanței de apel recurentului, și a expirat la 13 august 2021.

Însă, motivarea apelului nu a fost prezentată instanței, iar cererea de repunere în termen este nefondată, după cum corect a constatat Curtea de Apel Comrat.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că cererea recurentului/apelantului Cedîrean Dmitri privind repunerea sa în termenul de prezentare a motivării cererii de apel este nefondată

Conform art. 237 alin.(1) Codul administrativ, prevederile art.65 alin.(1)–(3) și (5) se aplică corespunzător pentru repunerea în termenul de apel și în termenul de prezentare a motivării apelului.

Conform art.65 alin. (1) și (2) Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului. Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Având în vedere normele de drept enunțate, instanța de recurs consideră neîntemeiat argumentul invocat de Cedîrean Dmitri în susținerea cererii privind repunerea în termenul de apel.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună credință, răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

În context, instanța remarcă faptul că hotărîrea integrală a Judecătoriei Comrat sediul central din 7 mai 2021 a fost publicată pe portalul instanței pe data de 7 iulie 2021 https://jco.instante.justice.md/courtdecisions?pdf_content=kirs&type=Any&apply_filter=1 , astfel încît recurentul putea să o acceseze de oriunde s-ar fi aflat.

Totodată, Colegiul reține ca fiind neplauzibile argumentele apelantului referitoare la aflarea sa peste hotarele țării, or, însuși recurentul afirmă atît în cererea de repunere în termen, cît și în cererea de recurs, că, începînd cu data de 13 iulie 2021, s-a aflat o anumită perioadă de timp în Republica Moldova, după cum a constatat și instanța de apel.

Respectiv, Cedîrean Dmitri nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Prin urmare, în cazul admiterii cererii și repunerii recurentului în termenul de declarare a apelului motivat, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Tot aici, instanța de recurs accentuează că, conform legislației în vigoare, sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a refăce actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Așadar, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a respins just cererea lui Cedîrean Dmitri privind repunerea în termenul de declarare a apelului motivat împotriva hotărârii din 6 aprilie 2021 a Judecătoriei Comrat.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de avocata Mihailiciuc Ana, în interesele lui Cedîrean Dmitri sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de avocata Mihailiciuc Ana, în interesele lui Cedîrean Dmitri împotriva încheierii din 8 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de avocata Mihailiciuc Ana, în interesele lui Cedîrean Dmitri.

Se menține încheierea din 8 noiembrie 2021 a Curții de Apel Comrat, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată "KIRSĂU-AGRO" împotriva Primarului s. Dezghingea, inginerului cadastral al Primăriei s. Dezghingea, terți Societatea cu Răspundere Limitată „ALEX&INESS”, Sîrbu Afanasi, Lopusnean Vasili, Chirioglo Maria ș.a. cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu